

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
S A R A J E V O

Temeljem članka 128. stavak (2) točka j) i stavak (4) Zakona o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj 23/17) a u vezi sa čl. 9., 11. i 71. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Službene novine Federacije BiH“, broj 57/20), Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, u okviru vršenja općih ovlaštenja sva društva za osiguranje koja posluju u Federaciji Bosne i Hercegovine upućuje na provođenje slijedećih

MJERA

ZA POSTIZANJE ZAKONITOG VOĐENJA POSLOVA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE U OBLASTI OBVEZNOG OSIGURANJA OD AUTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI

U cilju stvaranja dodatnog povjerenja na tržištu u poslove osiguranja i sprječavanja obavljanja poslova osiguranja koji su u suprotnosti sa Zakonom i podzakonskim aktima, Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (U daljem tekstu: Agencija za nadzor) je pristupila donošenju Mjera za postizanje zakonitog vođenja poslova društava za osiguranje u oblasti obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti (dalje u tekstu: Mjere).

Mjere se odnose na društva za osiguranje koja u Federaciji Bosne i Hercegovine obavljaju poslove neživotnog osiguranja vrste osiguranja 10 - osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila iz članka 9. stavak (2) točka j) Zakona o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj 23/17), što uključuje i društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj koja usluge osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine pružaju putem podružnica registriranih u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i na subjekte u poslovima posredovanja u osiguranju temeljem Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 22/05, 8/10 i 30/16).

Mjere imaju za cilj dodatno podizanje svijesti osiguravajućih društava na obveze iz zakonskih i podzakonskih akata, kontinuiranu kontrolu ispravnosti postupanja vlastite i vanjske prodajne mreže, kao i obvezu informiranja korisnika usluga osiguranja o obvezama društava za osiguranje u poslovima obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti.

Mjere predstavljaju akt koji je donesen sa ciljem da se društvima za osiguranje, njihovim zaposlenicima, subjektima u poslovima posredovanja u osiguranju temeljem Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju i korisnicima usluga u osiguranju dodatno ukaže na posljedice eventualnih kršenja odredbi novog Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Službene novine Federacije BiH“, broj 57/20) koji je stupio na snagu 27.08.2020. godine.

Agencija za nadzor je prilikom donošenja Mjera uvažila okolnost da obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti ima dominantno učešće u ukupno obračunatoj premiji na tržištu neživotnih osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, uslijed čega ova vrsta osiguranja ima i

poseban društveni značaj, imajući u vidu broj vozila, broj prometnih nezgoda i ukupne štetne posljedice koje nastaju po tom osnovu.

U tom kontekstu, Agencija za nadzor prepoznaje, kao osnovni problem, koji je duži period prisutan u provođenju ove vrste osiguranja, nepoštivanje administrativno utvrđene premije osiguranja na tržištu osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine.

Modaliteti povrata dijela premije osiguranja-novca ili posrednih pogodnosti osiguranicima kojima se posredno umanjuje obračunata premija osiguranja, odnosno daje popust suprotno propisanom načinu obračuna premije osiguranja, ili se vrše isplate posrednicima u osiguranju koja nemaju karakter provizije su prepoznati i od strane zakonodavca koji je ove anomalije u obrazloženju Zakona istakao kao jedan od bitnih razloga za donošenje Zakona.

Agencija za nadzor će u cilju otklanjanja nepravilnosti koje su se pokazale u praksi poduzeti pojačane aktivnosti na nadzoru poslovanja društava za osiguranje suprotno važećim tarifama premija, slijedom čega će, ukoliko se ustanovi postupanje koje je u suprotnosti sa člankom 71. st. (1) i (2) Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, izreći mjere iz članka 71. stavak (3) Zakona o obveznim osiguranjima u prometu.

Sva postupanja koja se mogu dovesti u vezu sa nekim od povreda odredbi članka 71. stavak (1) i (2) Zakona o obveznim osiguranjima u prometu utječu na porast troškova provođenja osiguranja, te posljedično dovode do slabljenja finansijskog položaja društava za osiguranje i do nemogućnosti naknade štete osiguraniku u slučaju nastanka osiguranog slučaja, budući da se premija osiguranja ne utvrđuje u skladu sa procjenom rizika.

Ovakva nezakonita praksa je dovela do povećanja troškova društava za osiguranje iznad propisanog režijskog dodatka čime su društva za osiguranje izložena riziku nesolventnosti i nelikvidnosti, odnosno ugroženo je akumuliranje sredstava za pokriće tehničkih rezervi osiguranja, a kao neposredni efekt se javljaju negativne posljedice po osobe koje imaju pravo na osiguravajuće pokriće i naknadu iz osiguranja.

Opisane prakse postupanja pojedinih osiguravajućih društava nisu dozvoljene, te je obveza društava za osiguranje koja posluju na tržištu osiguranja od automobilske odgovornosti da iste trenutno obustave, kao i da raskinu sve ugovore koji su osnov za opisana i slična neposredna i posredna davanja.

Agencija za nadzor će u postupku mjera utvrđivati postojanje povrata novca, izuzev povrata premije osiguranja sukladno Odlukom o uvjetima za osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim osobama („Službene novine Federacije BiH“, broj 77/20 - u daljem tekstu: Uvjeti) i druga posredna ili neposredna davanja osiguraniku u vezi sa zaključenim ugovorom o osiguranju i naplaćenom premijom, koji uključuju, a ne ograničavaju se na:

- a) odobravanje gratis polica kao i vaučera za proizvode osiguravatelja za bilo koju vrstu osiguranja izravno ili neizravno vezanih uz policu osiguranja od automobilske odgovornosti;

- b) učestvovanje u troškovima police osiguranja za druge vrste osiguranja, osim popusta predviđenih uvjetima i tarifom za predmetnu vrstu osiguranja;
- c) izravno ili neizravno plaćanje troškova tehničkih pregleda za osiguranika kao i drugih troškova na stanici za tehnički pregled vozila ili omogućavanje bilo kakvih vrijednosnih ili cjenovnih benefita osiguranicima;
- d) izravno ili neizravno plaćanje troškova baždarenja tahografa, goriva, besplatnog servisa i sl. za osiguranika, kao i davanje poklon bonova osiguranicima;
- e) izravno ili neizravno plaćanje troškova usluge registracije vozila ili učešće u drugim troškovima registracije vozila;
- f) naplata premije osiguranja na način koji je u suprotnosti sa Uvjetima i Odlukom o načinu utvrđivanja tarife premije i cjenika za osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim osobama („Službene novine Federacije BiH“, broj 77/20 - u daljem tekstu: Tarifa), (npr. odobravanje plaćanje na rate, odgođeno plaćanje i sl., osim kartičnog plaćanja);
- g) povrat dijela premije osiguranja izravno ili neizravno žiralno ili gotovinski, osim povrata neiskorištenog dijela premije sukladno Uvjetima;
- h) izravno ili neizravno omogućavanje imovinske koristi osiguraniku kao nagrade za sklapanje police osiguranja od automobilske odgovornosti kroz druga materijalna, gotovinska i bezgotovinska davanja suprotna zakonskim propisima, ekonomskim načelima, pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnom moralu.

U slučaju da se u postupku nadzora utvrdi da društvo za osiguranje obračunava i naplaćuje premiju osiguranja od automobilske odgovornosti suprotno važećim tarifama premija, odnosno u suprotnosti sa Mjerama, bilo izravno ili putem subjekata u poslovima posredovanja u osiguranju temeljem Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju, Agencija za nadzor će tom društvu za osiguranje, sukladno članku 71. stavak (3) Zakona o obveznim osiguranjima u prometu izreći mjeru privremene zabrane zaključivanja ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti u trajanju od 30 do 180 dana o čemu će obavijestiti nadležni organ za registraciju vozila i vođenje evidencija o prometnim nesrećama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Društva za osiguranje su dužna da sa sadržajem Mjera upoznaju upravne i nadzorne organe društava za osiguranje, sve zaposlene, kao i zastupnike u osiguranju sa kojima imaju zaključene ugovore.

Društva za osiguranje su dužna da na vidnom mjestu na svakom prodajnom mjestu trajno istaknu tekst ovih Mjera, kako bi se sa sadržajem istih upoznali osiguranici, odnosno ugovaratelji osiguranja.

Društva za osiguranje su dužna da na vidnom mjestu na svakom prodajnom mjestu, uz tekst Mjera, trajno istaknu IZVOD iz ZAJEDNIČKE TARIFE PREMIJA ZA OSIGURANJE OD AUTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI za najzastupljenije premijske skupine (npr. PREMIJSKA SKUPINA 1 - PUTNIČKI AUTOMOBILI, PREMIJSKA SKUPINA 2 - TERETNA VOZILA i PREMIJSKA SKUPINA 3 – AUTOBUSI).

Društva za osiguranje su obvezna da najkasnije u roku od 15 dana od dana objave Mjera dostave Agenciji za nadzor dokaz da su postupili u skladu sa nalogom iz Mjere u odnosu na obvezu obavještanja zaposlenika, zastupnika u osiguranju sa kojima imaju zaključene ugovore, kao i da su na vidnom mjestu na svakom prodajnom mjestu istakli tekst Mjera.

Agencija za nadzor poziva društva za osiguranje, kao i ugovaratelje osiguranja i osiguranike da, u slučaju saznanja o nepostupanju po zakonskim i podzakonskim odredbama kojima je reguliran način postupanja društava za osiguranje prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ovim Mjerama, odnosno saznanja o davanju nedozvoljenih vidova popusta od strane drugih društava za osiguranje, bilo izravno ili putem zastupnika u osiguranju koji rade u ime i za račun ili samo za račun društava za osiguranje, dopisom obavijeste Agenciju za nadzor, te dostave dokumentaciju, odnosno dokaze kojima potkrjepljuju svoja saznanja, redovnom poštom ili na elektronsku adresu: ao@nados.ba.

Uprave društava za osiguranje dužne su osigurati poslovanje društava u skladu sa zakonskim propisima kao i u skladu sa propisima donesenim na temelju zakona od strane Agencije za nadzor, a u slučaju nepostupanja u skladu sa zakonima koji uređuju ovu oblast, podzakonskim aktima donesenim na temelju tih zakona, kao i ovim Mjerama, Agencija za nadzor će koristiti ovlaštenja iz čl. 39., 40. i 41., kao i ovlaštenja iz članka 216. Zakona o osiguranju FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 23/17), te će postupati u skladu sa i sa odredbama članka 70. i 71. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, a sve u svrhu zaštite interesa svih sudionika obvezno-pravnih odnosa, oštećenika i industrije osiguranja.

Mjere za postizanje zakonitog vođenja poslova društava za osiguranje u oblasti obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti stupaju na snagu danom donošenja.

Donošenjem ovih mjera prestaju da važe Mjere za postizanje zakonitog vođenja poslova društva za osiguranje u oblasti obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti broj: 01-059-3103/20 od 28.10.2020. godine.

DIREKTOR
Ivan Luburic

Broj: 01-059-2254/21
Sarajevo, 06.07.2021. godine